

Report on Business Climate of
the Largest Exporting
Manufacturing Firms

TOP 1500 - 2001/1

Jelentés a legnagyobb exportáló
feldolgozóipari cégek
üzleti kilátásairól

TÁRKI Rt.

Preliminary Report / Gyorsjelentés
Date / Dátum: March / 12 / 2001/

Növekvő beruházási kedv, stabilizálódó kilátások

Budapest, 2001 Március

A tanulmány a TÁRKI Rt. keretében 1998-2001 között folyó („*TOP 1500 helyzete és kilátásai*”), a Magyar Nemzeti Bank és a Pénzügyminisztérium által támogatott kutatás adatfelvételeinek eredményeire támaszkodik.

TÁRKI Konjunktúra Kutatási Program

Kutatásvezető: Tóth I. János

e-mail: tothij@econ.core.hu

Internet: <http://www.ktk-ie.hu/~tothij>

Contents / Tartalom

MAIN FINDINGS / FŐBB EREDMÉNYEK.....	4
TABLES & FIGURES / TÁBLÁZATOK, ÁBRÁK	9
1. MAIN CHARACTERISTICS OF THE SURVEYED FIRMS / A FELMÉRT CÉGEK FŐBB JELLEMZŐI	10
2 BUSINESS CLIMATE AND EXPECTATIONS / ÜZLETI HELYZET ÉRZÉKELÉSE ÉS VÁRAKOZÁSOK	12
2.1 INVESTMENTS, INVENTORIES AND TIME HORIZON OF PLANNING / BERUHÁZÁSOK, KÉSZLETEK ÉS TERVEZÉSI IDŐHORIZONT	12
2.2. EMPLOYMENT, LABOUR SHORTAGE AND WAGES / FOGLALKOZTATOTTSÁG, MUNKAERŐHIÁNY ÉS BÉREK	17
2.3. ORDERS, CAPACITY UTILISATION AND SUPPLIERS / RENDELÉSÁLLOMÁNY, KAPACITÁSKIHASZNÁLTSÁG ÉS BESZÁLLÍTÓK.....	19
2.4. TOTAL SALES, EXPORT AND IMPORT / FORGALOM, EXPORT ÉS IMPORT.....	23
2.5. PERFORMANCE, PROFITABILITY, FINANCIAL DISCIPLINE / EREDMÉNYESSÉG ÉS PÉNZÜGYI FEGYELEM	27
2.6 PRICES, INFLATION EXPECTATIONS /ÁRAK ÉS INFLÁCIÓS VÁRAKOZÁSOK.....	30
2.7. PERCEPTIONS OF THE SITUATION OF THE SURVEYED FIRMS AND THE HUNGARIAN ECONOMY / A MAGYAR GAZDASÁG ÉS A SAJÁT CÉG HELYZETÉRE VONATKOZÓ VÁRAKOZÁSOK.....	33
SUPPLEMENT / MELLÉKLET	36
S1 CERTAIN CHARACTERISTICS OF DATA COLLECTION / AZ ADATFELVÉTEL EGYES JELLEMZŐI	37
S2 RESULTS OF GOODNESS OF FIT TEST / AZ ILLESZKEDÉSVIZSGÁLAT EREDMÉNYEI	38
S3 INTERNATIONAL DATA / NEMZETKÖZI ADATOK.....	39

Main Findings / Főbb eredmények

Indicators of TOP 1500 in 1998-2001, %

Indicators / Mutatók	Dec. 1998 (TOP98/3)		Jan. 2000 (TOP00/1)	July 2000 (TOP00/2)	Jan. 2001 (TOP01/1)	
	1998	1999	2000	2000	2000	2001
Proportion of firms with increasing investment / A beruházási aktivitást növelő cégek aránya	56	36	35 ⁽²⁾	39 ⁽³⁾	44 ⁽⁴⁾	41 ⁽⁵⁾
Share of firms with employment rising / A létszámot növelő cégek aránya	48	38	40	39	51	39
Growth rate of employment compared to december previous year / Létszám növekedési üteme az előző évhez képest	0,8-1,1	3,1-3,5	1,6-4,0	2-6,5	3,2-8,6	-1,5 - 3,5
Growth of gross wages by the end of the year (December previous year wage level = 100%) / Bérek növekedési üteme az időszak végén (előző év decemberi bérszínvonal = 100%)	17-18	13-15	9-10	9-10	-	10-11
Proportion of firms increasing net turnover / A forgalmat növelő cégek aránya	83	81	77	75	80	81
Proportion of firms with surplus / A nyereséges cégek aránya	82	-	87	81	82	89
Capacity utilisation, / Kapacitások kihasználtsága	80-86	-	80-83	79-83	78-83	-
Proportion of firms improving capacity utilisation / A kapacitások kihasználtságát javító cégek aránya	43	-	38	38	46	-
Proportion of firms anticipating increasing orders / A rendelésállomány növekedésével számoló cégek aránya		50 ⁽¹⁾	59 ⁽¹⁾	64 ⁽¹⁾	-	57 ⁽¹⁾
The inflation rate of the domestic price of the firm's products / A cég termékei belföldi árának növekedési üteme					-	
Accelerate / Gyorsabb lesz	-	8	16	17		21
No change / Nem változik	-	54	49	49		45
Decelerate / Lassabb lesz	-	39	35	34		34
Firm's economic situation at present / A cég gazdasági helyzete jelenleg						
Good / Jó	48		40	36		45
Medium / Közepes	45		50	54		50
Bad / Rossz	7		11	10		5
The expected changes in the firm's situation in the next six months / A cég gazdasági helyzetének várható változása a következő fél évben					-	
Improve / Javul	48		55	51		57
No change / Nem változik	42		39	41		37
Deteriorate / Romlik	10		6	8		7

1: The volume of orders expected for next six months compared to the same period of previous year

2: expected for the 1st half of 2000 compared to the same period of previous year

3: expected for the 2nd half of 2000 compared to the same period of previous year

4: in the 2nd half of 2000 compared to the same period of previous year

5: expected for the 1st half of 2001 compared to the same period of previous year.

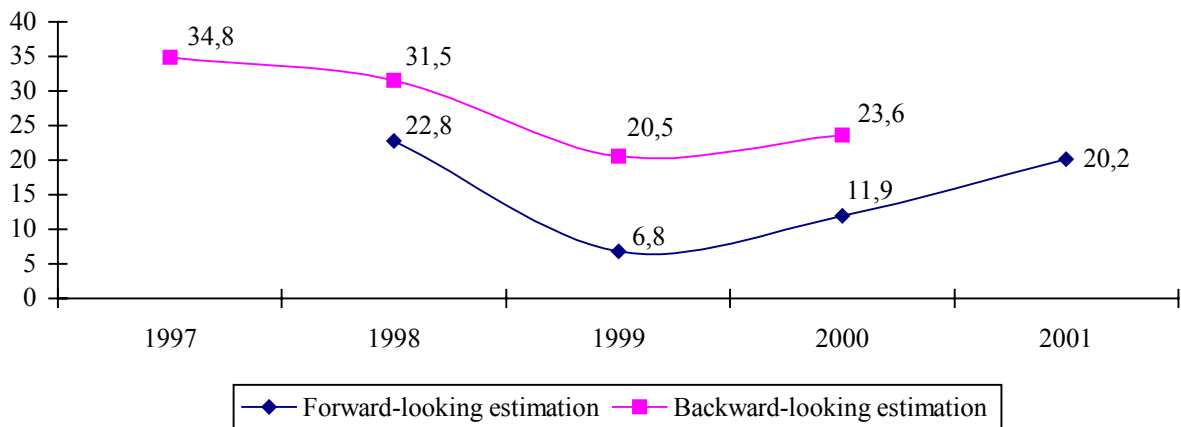
1. A 2001 januári felvételhez az 1999-es társasági adóbevallási adatok alapján válogattuk ki a mintegy 1500 legnagyobb exporttal rendelkező feldolgozóipari 1500 céget¹. A vizsgálat során a TÁRKI kérdezőbiztosai összesen 318 céget kérdeztek meg, ezek mindegyike exportált 1999-ben és 2000-ben. A megkérdezett vállalkozások ágazati csoportok és az exportárbevétel nagysága szerinti megoszlása az illeszkedésvizsgálat eredményei szerint megfelel a kiválasztott 1500 cégre jellemző megoszlásnak.
2. Már a 2000 januári felvétel a TOP 1500 beruházási aktivitásának 2000-ben történő növekedésére mutatott, amit a 2000 júliusi felvétel eredményei is megerősítettek. A 2001 januári felvétel eredményei alapján e tendencia folytatódását várhatjuk 2001 első félévében.
3. A beruházásokat finanszírozó források sorrendje nem változott 1998-hoz képest és továbbra is jellemző a saját forrás (nyereség és/vagy amortizáció) dominanciája.
4. A beruházások eredményeként a menedzseri becslések alapján a TOP 1500 körében 1999-ben 9-13%, 2000-ben pedig 14-18%-kal bővülnek átlagosan a kapacitások. (A tavaly júliusi előrejelzés során a bővülés mértékét 13-18% közé tettük.)
5. A cégek tervezési időhorizontjának némi csökkenése érzékelhető az elmúlt félévhez képest. Nőtt a 3-5 éves időtávra tervezni tudó, és csökkent a több mint öt évre tervező cégek aránya.
6. Az elmúlt félévben némileg nőtt a tartósan nem mozgó készletek átlagos szintje mind az input-, mind félkésztermék-, mind pedig az output készletek esetében. Legnagyobb mértékű emelkedést a legalább egy éve nem mozgó input készleteknél érzékelhetünk.
7. 2001-ben a cégek mintegy 40%-a tervez létszámfelvételt és csak 20%-a elbocsátást. Ezek az eredmények megegyeznek az egy évvel ezelőttiekkel. Azt várjuk, hogy hasonlóan a tavalyhoz, 2001-ben is jellemző lesz a TOP 1500 körében a létszám növelése.
8. A létszám bővítési szándékok erősödésével a tavaly januárhoz képest nem változott azon cégek aránya, amelyek munkaerőhiányról számoltak be. Míg 1999 nyarán 24,1%, 2000 januárban 22,7%, júliusban 29,4%-a, és 2001 januárban 23,6%-a említett munkaerőhiányt.
9. A munkaerőhiányra az érintett cégek alvállalkozók bevonásával (53%) munkaerő szállítással (37,3%), technológiai fejlesztésekkel (29,3%) béremeléssel (29,3%) és egyéb módon reagálnak. A munkaerőhiány leginkább a szakmunkások (a munkaerőhiányt jelző cégek 90,7%-a említette), a diplomás szellemiek (26,7%) és a segédmunkások (26,7%) hiányát jelenti.
10. A TOP 1500 körébe tartozó cégeknél a jelentős különbségek mutathatók ki a külföldi és a magyar tulajdonban lévő cégeknél a dolgozók bruttó havi keresetei között. Ezek a különbségek nagyobbak a fehérgallérosok esetében, mint a kékgallérosoknál. Az előbbieknél bruttó keresete a külföldi cégeknél átlagosan 161 ezer forint, a magyar magánszemélyek tulajdonában lévő cégeknél 100 ezer forint, az utóbbiaké pedig sorrendben 106 ezer forint és 73 ezer forint.
11. A bruttó keresetek 2000-ben átlagosan 9-10%-kal nőttek 2001-ben pedig 10-11%-os átlagos növekedés várható. Némileg nagyobb kereset növekedési ütem valószínűsíthető a fizikai foglalkozásúak körében, mint a nem-fizikaiaknál.
12. A rendelésállomány növekedésének 1999 II. félév óta jellemző folyamata megfordult és számottevően csökkent idén első félévben növekvő rendelésállománnyal számoló cégek aránya. Ez a 2000-ben rendkívül dinamikus feldolgozóipari növekedés mérséklődő ütemét jelzi előre.

¹ Az 1500 legnagyobb exportáló feldolgozóipari cég neveit és címeit tartalmazó adatállományt – mint eddig a kutatás során minden esetben – a Központi Statisztikai Hivatal munkatársai állították össze.

13. A kapacitások átlagos kihasználtságában nincs számottevő változás az elmúlt évi helyzethez képest. A TOP 1500 cég körében 2001 januárjában 78-83%-osra tehetjük a kapacitások kihasználtságát. Új jelenség, hogy a tavaly januári és júliusi felvételhez képest némileg nőtt az átlaghoz tartozó szórás.
14. 2000 egészét figyelembe véve 1999-hez képest növekedett és elég magas volt a kapacitáskihasználtságot javító cégek aránya. Ez a tendencia több cégre volt jellemző, mint amennyien ezt előzetesen várták. 2001 első félévében azonban várhatóan némileg nő a kapacitástartalékokkal rendelkező cégek aránya – azaz a kapacitáskihasználtság javulásának korábbi trendje mérséklődik, vagy megáll.
15. A magyar beszállítók várható szerepének megítélésében tovább folytatódik a tavaly január óta érzékelhető pozitív tendencia: egyre több cég számít a magyar beszállítók szerepének növekedésére.
16. A TOP 1500 körében 2001 első félévében nem várható a termelési színvonal jelentős változása.
17. Tavaly a dinamikus forgalomnövekedés közepette jelentősen nőttek az egyes cégek közötti növekedési ütemkülönbségek. Már a 2000. júliusi felvétel arra mutatott, hogy 2000-ben jelentősen növekedni fognak a legnagyobb exportálókön belüli növekedési ütemkülönbségek. Ezt a megfigyelést a januári felvétel adatai megerősítik: 2000-ben hasonlóan az 1997-ben tapasztalttal, nagymértékű kiegyenlítetlenség jellemezte a legnagyobb exportálók forgalomnövekedését.
18. A cégek várakozásai alapján 2001 első félévében várhatóan nem változik számottevően az export növekedésének üteme. A TOP 1500 cégeinek többségénél (63%) 2000 II. félévben növekedett az export rendelésállomány szintje és cégek többsége (59%-a) számít az export kereslet növekedésére 2001 I. félévben is.
19. A nyugat európai értékesítési lehetőségek megítélése kevésbé egyöntetű, mint tavaly nyáron: nőtt e lehetőségek javulásával és némileg ezek romlásával számoló aránya is.
20. 2000-ben némileg javult a TOP 1500 eredmény pozíciója 1999-hez képest: nőtt nyereséges és csökkent a veszteséges cégek aránya. A cégvezetők e tendencia folytatódását várják 2001-ben.
21. Az export 2001-es jövedelmezőségének alakulásában a cégvezetők nem várnak jelentős elmozdulást a tavalyihoz képest. Sokkal többen számítanak az exportjövedelmezőség javulására, mint romlására.
22. 1995 óta jelentősen javult a legnagyobb exportáló feldolgozóipari cégek adózási és szerződéses fegyelme. Különösen a tb járulék késve történő befizetése lett ritkább, de még így is a cégek 11%-ára jellemző ez az idei januári felvétel alapján. Némileg csökkent, de még mindig jelentős a más vállalatokkal szembeni fizetési kötelezettségek megszegésének elterjedtsége: a megkérdezettek 38,5%-ánál fordult elő ez.
23. A TOP 1500 árakra vonatkozó várakozásai egyértelműen mind a külpiazi, mind pedig a belföldi árak növekedési ütemének csökkenését jelzik. Mind a becsült árnövekedési ütemek, mind pedig az áralakulás várható mértékére vonatkozó várakozások erre mutatnak. A fő termék belföldi és export árai 2001 első félévben várhatóan több cégnél nőnek, mint az előző félévben, de a cégvezetők az árnövekedés ütemének mérséklődésére számítanak.
24. A TOP 1500 cégeinek körében nőtt a menedzserek bizakodása a magyar gazdaság helyzetét illetően, miközben túlnyomó többségük nem várja e helyzet megváltozását.
25. A cégvezetők saját cégük üzleti helyzetét és e helyzet várható alakulását némileg kedvezőbben látják, mint fél évvel ezelőtt. A cég helyzete 45% szerint jó és 57%-uk szerint fog javulni a következő hat hónapban.

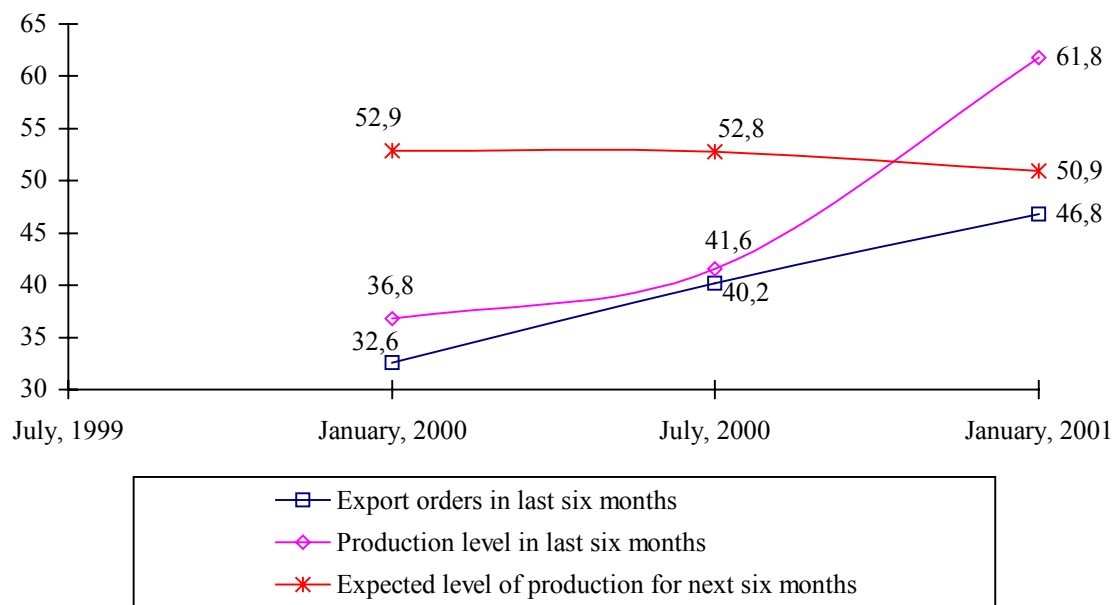
26. Hasonlóan a korábbi felvételek eredményeivel, most is érzékelhetőek a különbségek a többségében külföldi tulajdonban és a magyar magánszemélyek tulajdonában lévő cégek menedzsereinek helyzetmegítélésében: az előbbieket sokkal pozitívabban látják saját cégük helyzetét, mint az utóbbiak.
27. Eltűnt azonban a TOP 1500-on belül a kis- és nagy cégek menedzsereinek véleménye között a cégek helyzetének várható alakulásában, a korábbi felvételben megmutatkozó extrém különbség.
28. A TOP 1500 legfontosabb exportpiacain, az EU-ban a korábbinál egyértelműbbek a konjunktúra lanyhulására, növekedési ütem csökkenésére utaló jelek. Ezt jelzik előre a német és a francia cégek rövidtávú üzleti várakozásai is.

Figure A
Estimations on the changes of investments 1997-2001, %

Remarks: The figure shows the balance statistics indicating the difference between the share of 'increase' and the share of 'decrease' answers. (Balance statistics = the share of 'increase' minus the share of 'decrease' answers.)
Forward-looking estimation = at the beginning of given year or at the end of previous year
Backward-looking estimation = at the end of the given year or at the beginning of the following year

Figure B
Changes in production level and export order, 2000-2001, %

Remark: The figure shows the balance statistics indicating the difference between the share of 'increase / will increase' and share of 'decrease / will decrease' answers.

Tables & Figures / Táblázatok, ábrák

1. Main characteristics of the surveyed firms / A felmért cégek főbb jellemzői

Table 1.1

Distribution of the surveyed largest exporter manufacturing firms by the type of majority owner 1995-2001, %

Resource of the sample	Year, survey	Type of majority owner				Total	N
		Foreign	Hungarian company	Hungarian individual	Other		
Tax return data set - 1992	January, 1995	31,0	12,2	25,3	31,5	100,0	229
Tax return data set - 1996	January, 1998 (TOP98/1)	38,0	20,0	33,0	9,0	100,0	299
Tax return data set - 1996	July, 1998 (TOP98/2)	40,3	16,7	36,7	6,3	100,0	300
Tax return data set - 1997	December, 1998 (TOP98/3)	47,4	12,9	32,8	7,0	100,0	302
Tax return data set - 1997	July, 1999 (TOP99/1)	43,1	21,1	28,6	6,8	100,0	294
Tax return data set - 1998	January, 2000 (TOP00/1)	46,6	17,9	30,4	5,1	100,0	313
Tax return data set - 1998	July, 2000 (TOP00/2)	49,2	14,9	27,8	8,1	100,0	309
Tax return data set - 1999	January, 2001 (TOP01/1)	49,8	17,8	26,7	5,7	100,0	315

Table 1.2

Distribution of firms by their main product, %

	December 1998 (TOP98/3)	July 1999 (TOP99/1)	January 2000 (TOP00/1)	July 2000 (TOP00/2)	January 2001 (TOP01/2)
Consumer goods	48.0	51.3	45.7	55.3	44,7
Investments	19.8	18.1	20.4	12.3	22,5
Materials, half-manufactured goods	32.2	30.7	33.9	32.5	32,8
Total	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
N	298	277	307	309	311

*Table 1.3
Distribution of the population and the surveyed sample by sectors and staff categories, %*

	TOP 1,500 sample	Surveyed sample
Sectors		
Food, beverages, tobacco	12.4	9.4
Textile, clothes, leather, fur	17.0	14.2
Wood, paper, printing	5.7	4.7
Chemical products	11.3	13.2
Non-metallic mineral production	3.6	2.2
Metals, fabricated metal production	14.7	14.2
Manufacture of machinery	30.6	37.1
Other industries, recycling	4.8	5.0
Total	100.0	100.0
	(n=1449)	(n=318)
Employment categories (head, based onCSO data)		
No more than 19	5.6	3.5
20 – 49	13.3	9.4
50 – 249	49.2	54.4
More than 250	31.9	32.7
Total	100.0	100.0
	(n=1448)	(n=318)

*Table 1.4
Share of net turnover, export and employment of TOP 1,500 firms
in the manufacturing in 1999*

	Surveyed firms	N	Manufacturing	%
	(1)	(2)	(3)	(4)=(1)/(3)
Employment (thousand head)	107.2*	305	928.9 ¹	11.5
Net turnover (Billion HUF)	1,608.1	293	7,894 ²	20.4
Export (Billion HUF)	546.3	291	4,474 ²	12.2

*: on 31th December, 1999.

Sources: 1: Hungarian Statistical Pocket-book - 1999, HCSO, 1999, p. 33.

2: Hungarian Statistical Pocket-book - 1999, HCSO, 1999, p. 188.

2 Business climate and expectations / Üzleti helyzet érzékelése és várakozások

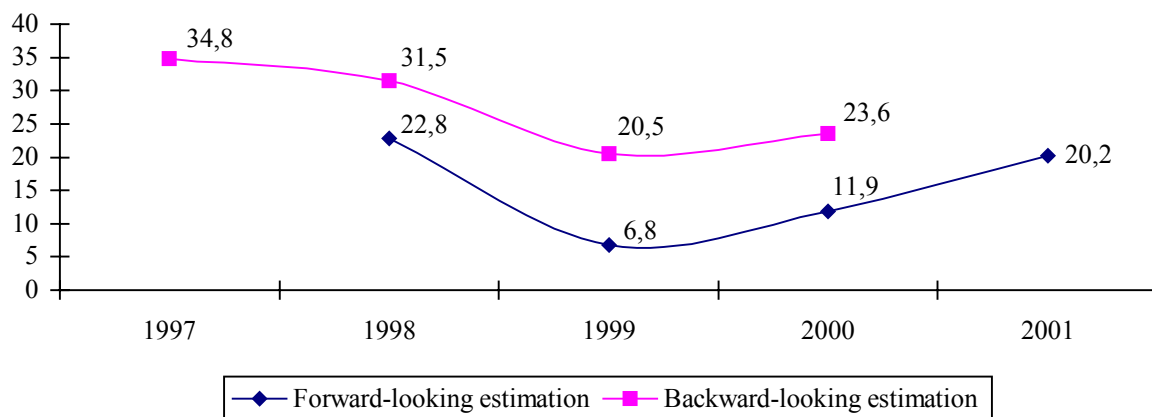
2.1 Investments, inventories and time horizon of planning / Beruházások, készletek és tervezési időhorizont

Table 2.1.1
*Perceptions and expectations about the investments 1997-2001, %**

Year, survey	Change of investments			N
	Increased / will increase	Did not change / will not change	Decreased / will decrease	
1997, TOP97	45.6	28.9	25.6	283
1997, TOP98/1	54.9	25.0	20.1	264
1998, TOP98/1	43.6	35.6	20.8	298
1998, TOP98/2	52.5	20.7	26.8	261
1998, TOP98/3	55.8	19.9	24.3	292
1999, TOP98/2	40.8	38.4	20.8	284
1999, TOP98/3	35.8	35.2	29.0	293
1999, TOP99/1	42.0	23.8	34.2	269
1999, TOP00/1	47.8	24.8	27.3	311
2000, TOP99/1	35.1	41.6	23.3	279
2000, TOP00/1	41.7	28.5	29.8	295
2000, TOP00/2	41.1	28.1	30.9	263
2001, TOP01/1	42.7	34.8	22.5	293
1 st half 2000, TOP00/1	34.9	39.9	25.2	298
2 nd half 2000, TOP00/2	30.1	42.5	27.5	306
2 nd half 2000, TOP00/2	39.5	36.9	23.6	263
2 nd half 2000, TOP01/1	43.8	36.0	20.2	317
1 st half 2001, TOP01/1	40.8	39.1	20.1	294

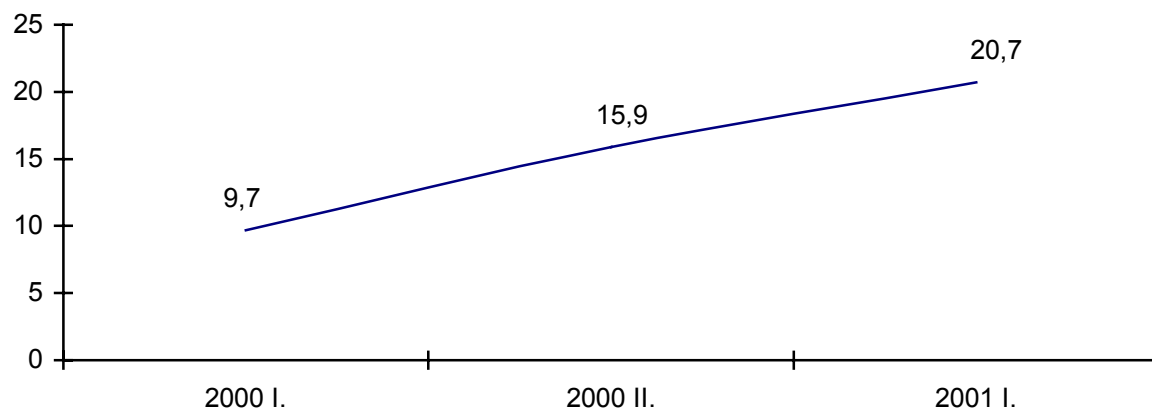
*: only the firms which had any investments

*Figure 2.1.1
Estimations on the changes of investments 1997-2001, %*

*Remarks: The figure shows the balance statistics indicating the difference between the share of 'increase' and the share of 'decrease' answers. (Balance statistics= the share of 'increase' minus the share of 'decrease' answers.)
Forward-looking estimation = at the beginning of given year or at the end of previous year
Backward-looking estimation = at the end of the given year or at the beginning of the following year*

*Figure 2.1.2
Expectation for investments, 2000-2001, %*

Remarks: The figure shows the balance statistics indicating the difference between the share of 'increase' and the share of 'decrease' answers. (Balance statistics= the share of 'increase' minus the share of 'decrease' answers.)

*Table 2.1.2
Importance of sources of investment financing 1997-2001, average points**

	1997 (TOP98/1)	1998 (TOP98/2)	1998 (TOP98/3)	1999 (TOP99/1)	1999 (TOP00/1)	2000 (TOP00/2)	2001 (TOP01/1)
Profit and/or depreciation	4.33	4.30	3.58	3.46	3.40	3.04	3.35
Domestic credit	1.97	2.12	2.29	2.34	2.18	2.07	
Domestic credit (HUF)						2.24	2.34
Domestic credit (D)						1.90	1.96
Capital of foreign (partial) owner	1.46	1.69	1.74	1.90	1.74	2.30	2.13
Owner's credit	1.60	1.65	1.83	1.81	1.67	1.80	1.71
Credit from consumer/supplier	1.25	1.46	1.50	1.53	1.46	1.66	1.71
Foreign credit	1.15	1.16	1.16	1.19	1.15	1.11	1.20
Rise of capital with business partner	1.18	1.18	1.12	1.16	1.10	1.11	1.10
Government support							1.66

HUF = credit in Hungarian forints

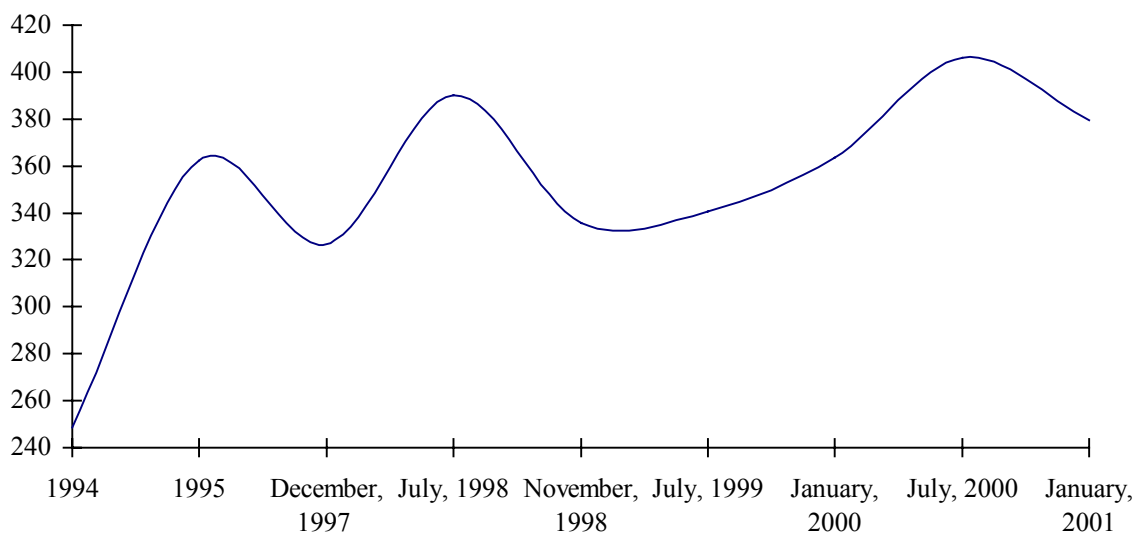
D = credit in foreign currency

**: respondents grade the certain sources of financing from 1 to 5, average points are the averages of the answers given, higher point shows higher importance.*

*Table 2.1.3
Change of time horizon of planning, 1994-2001, %*

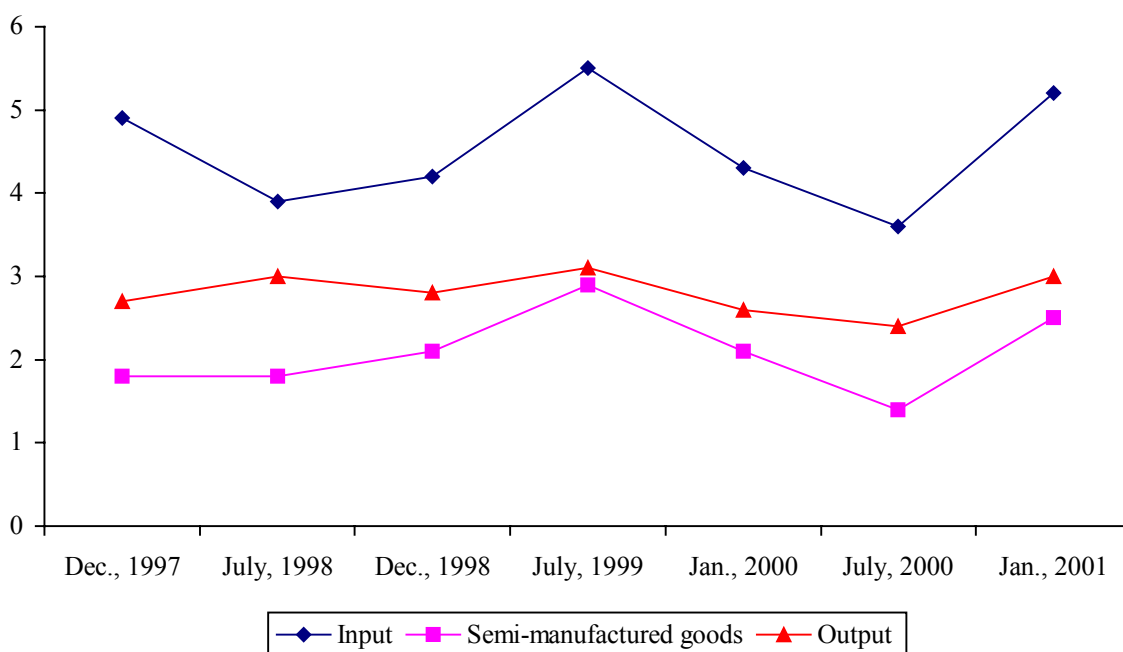
Year, survey	Time horizon of planning					Total	N
	No planning	Less than 1 year	1-2 years	3-5 years	More than 5 years		
1994 (EXPORT94)	4.8	15.3	41.9	29.3	8.7	100.0	230
1995 (EXPORT95)	0.7	5.3	36.7	32.2	25.1	100.0	196
1997 (TOP98/1)	4.0	7.1	32.0	41.1	15.8	100.0	297
1998 (TOP98/2)	2.3	3.7	26.8	40.8	26.4	100.0	299
1998 (TOP98/3)	1.7	3.1	38.8	39.8	16.7	100.0	294
1999 (TOP99/1)	1.4	6.8	32.7	41.8	17.3	100.0	294
2000 (TOP00/1)	0.6	2.6	37.5	36.2	23.0	100.0	309
2000 (TOP00/2)	1.0	4.3	28.4	34.3	32.0	100.0	303
2001 (TOP01/1)	0.6	3.8	30.5	41.3	23.8	100.0	315

Figure 2.1.3
Change of time horizon of planning at the largest exporters, 1994-2001, %

Remarks: data weighted by the share of answers. The weights for the categories are the followings: no planning forward=0, plans for less than a year = 0.5, plans for 1-2 years =1.5, plans for 3-5 years = 4, plans for more than 5 years =7. The value of the scale changes between 0 and 700. 0 if none of the firms plans forward and 700 if all firms plan for more than 5 years. Because of the choice of weights, the indicator is more sensible for the changes in the „upper” than in the „lower” categories.

Figure 2.1.4
Average share of inventories not moving at least for a year, 1997-2001, %

*Table 2.1.5
Changes in own-produced inventories, 1997-2000, %*

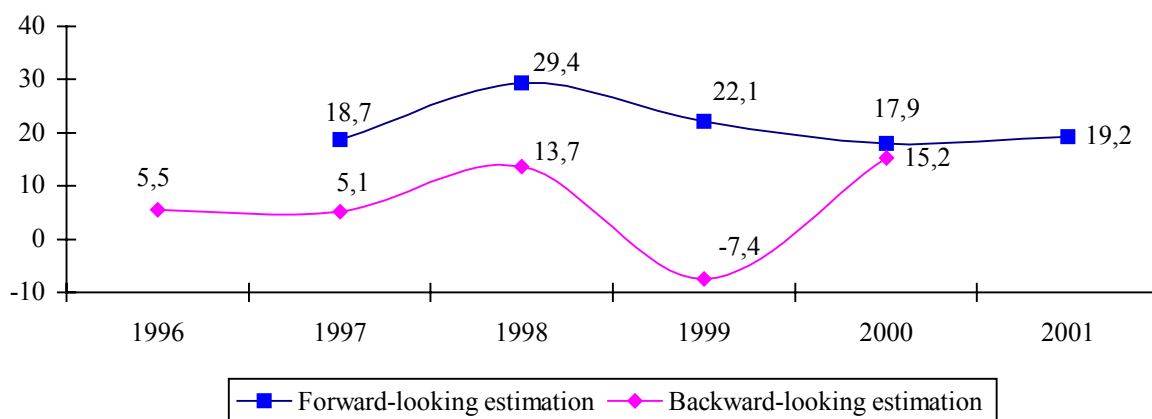
	Own-produced inventories					Total	N
	Decreased significantly	Somewhat decreased	Did not change	Somewhat increased	Increased significantly		
1997 (TOP98/1)	4.1	12.6	43.7	28.7	10.9	100.0	293
1998 (TOP98/3)	6.0	11.1	43.6	26.2	13.1	100.0	298
1999 1 st half year (TOP99/1)	9.0	16.3	38.8	24.2	11.8	100.0	289
1999 2 nd half year (TOP00/1)	9.8	14.7	43.3	23.1	9.1	100.0	307
2000 1 st half year (TOP00/2)	4.0	11.7	49.0	24.7	10.7	100.0	300
2000 2 nd half year (TOP01/1)	4.9	13.0	42.2	30.2	9.7	100.0	308

2.2. Employment, Labour Shortage and Wages / Foglalkoztatottság, munkaerőhiány és bérek

*Table 2.2.1
Distribution of the largest exporters by change of employment or expected
change of employment, 1996-2001*

Years, surveys	Expected change in employment			Total	N
	Fall	No change	Rise		
1996, TOP97	37.0	20.5	42.5	100.0	291
1997, TOP97	13.1	55.1	31.8	100.0	289
1997, TOP98/1	35.6	23.7	40.7	100.0	295
1998, TOP98/1	8.4	53.7	37.8	100.0	296
1998, TOP98/2	25.0	31.3	43.7	100.0	284
1998, TOP98/3	34.1	18.1	47.8	100.0	299
1999, TOP98/3	16.0	45.9	38.1	100.0	257
1999, TOP99/1	32.1	37.2	30.7	100.0	290
1999, TOP00/1	46.4	14.6	39.0	100.0	308
2000, TOP00/1	22.3	37.5	40.2	100.0	301
2000, TOP00/2	21.9	39.1	39.1	100.0	297
2000, TOP01/1	36.2	12.4	51.4	100.0	315
2001, TOP01/1	20.2	40.4	39.4	100.0	317

*Figure 2.2.1
Expected change in employment, 1996-2001, %*

Remarks: The figure shows the balance statistics indicating the difference between the share of 'fall' and the share of 'rise' answers.

Forward-looking estimation = at the beginning of given year or at the end of previous year

Backward-looking estimation = at the end of the given year or at the beginning of the following year

Table 2.2.2
The gross average monthly salary of white and blue-collar
by the type of majority owner, 2000, HUF

Firms by the type of majority owner	Blue-collar	White-collar	Employed Total
Foreigner	82,820	161,644	105,638
Domestic company	83,553	137,940	99,478
Hungarian individual	65,206	100,122	73,275
Other	75,391	126,260	90,500
Whole sample	77,300	137,169	94,143
F value	4.9987*	16.7693**	10.7396**

*: $p < 0.01$

** : $p < 0.001$

Table 3.2.3
Average growth of gross salaries at the surveyed firms 1997-2001, %

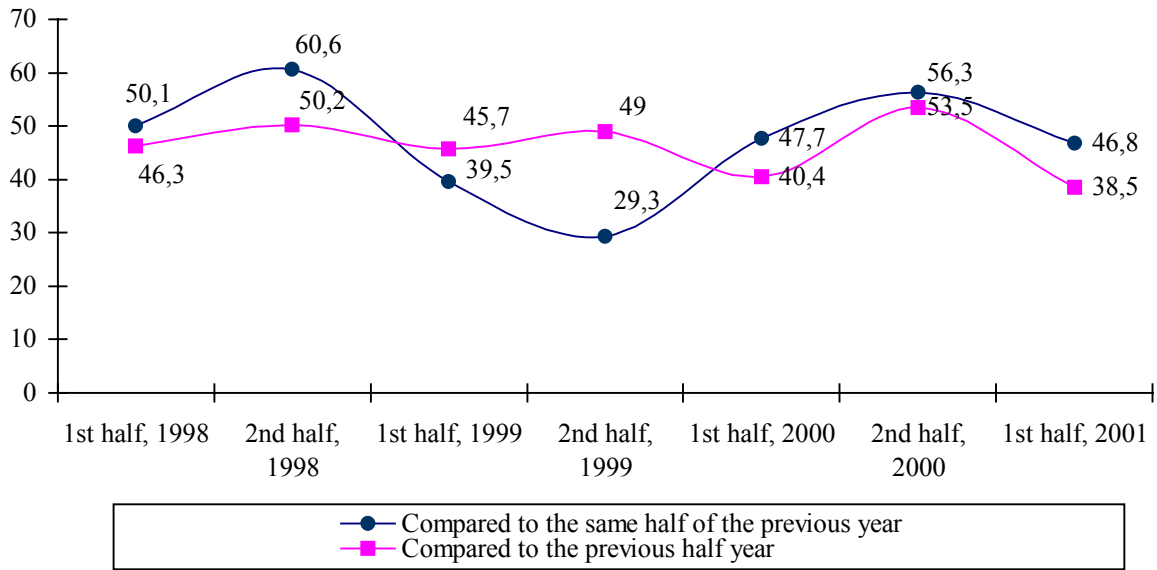
Survey	Year	Average	Standard error	Median	N
TOP98/2	1997	17.75	0.41	18.0	288
TOP98/2	1998	15.84	0.31	15.0	285
TOP98/3	1998	17.03	0.25	15.0	290
TOP98/3	1999	14.21	0.28	14.0	290
TOP99/1	1999	12.61	0.30	13.0	283
TOP00/1	2000	9.37	0.20	10.0	298
TOP00/2	2000	9.43	0.26	10.0	294
TOP01/1	2001	10.55	0.26	10.0	303

2.3. Orders, capacity utilisation and suppliers / Rendelésállomány, kapacitáskihasználtság és beszállítók

Table 2.3.1
Change in orders, 1998-2001, %

Time, survey	Change in orders				N
	Decrease	No change	Increase	Total	
1 st half of 1998 compared to the 1 st half of 1997, TOP98/1	8.1	33.7	58.2	100.0	285
1 st half of 1998 compared to the previous half year, TOP98/1	10.2	33.2	56.5	100.0	283
2 nd half of 1998 compared to the 2 nd half of 1997, TOP98/2	4.8	29.8	65.4	100.0	292
2 nd half of 1998 compared to the previous half year, TOP98/2	6.9	36.0	57.1	100.0	292
1 st half of 1999 compared to the 1 st half of 1998, TOP98/3	10.7	39.1	50.2	100.0	281
1 st half of 1999 compared to the previous half year, TOP98/3	8.2	37.9	53.9	100.0	282
2 nd half of 1999 compared to the 2 nd half of 1998, TOP99/1	19.5	31.7	48.8	100.0	287
2 nd half of 1999 compared to the previous half year, TOP99/1	10.8	29.4	59.8	100.0	286
1 st half of 2000 compared to the 1 st half of 1999, TOP00/1	11.7	28.9	59.4	100.0	308
1 st half of 2000 compared to the previous half year, TOP00/1	13.2	33.2	53.6	100.0	304
2 nd half of 2000 compared to the 2 nd half of 1999, TOP00/2	7.6	28.5	63.9	100.0	302
2 nd half of 2000 compared to the previous half year, TOP00/2	7.3	31.9	60.8	100.0	301
1 st half of 2001 compared to the 1 st half of 2000, TOP01/1	9.7	56.5	56.5	100.0	317
1 st half of 2001 compared to the previous half year TOP01/1	12.3	50.8	31.7	100.0	317

Figure 2.3.1
Change of orders, 1998-2001, %

Remarks: The figure shows the balance statistics indicating the difference between the share of 'increase' and the share of 'decrease' answers

Figure 2.3.2
Estimated change of capacity utilisation, 1997-2001, %

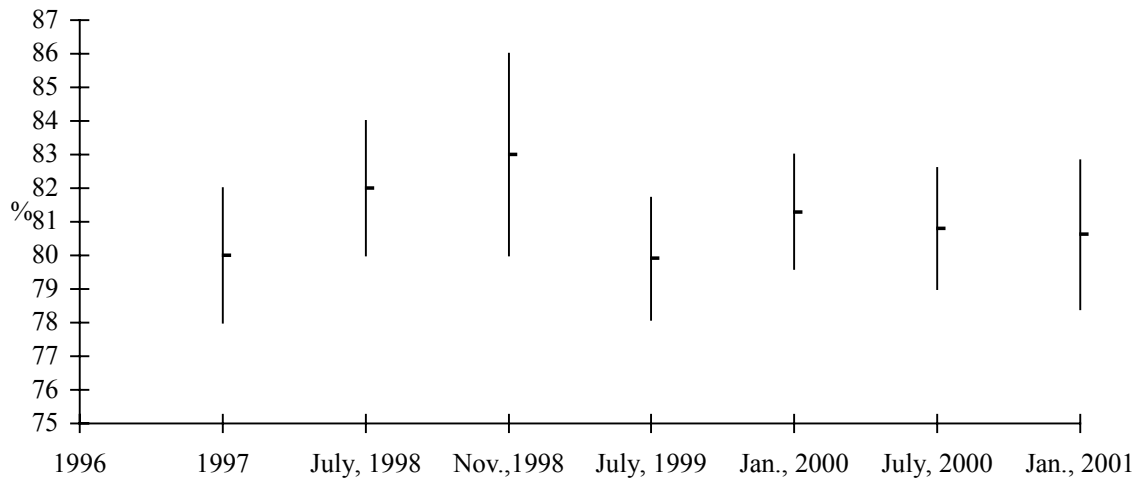
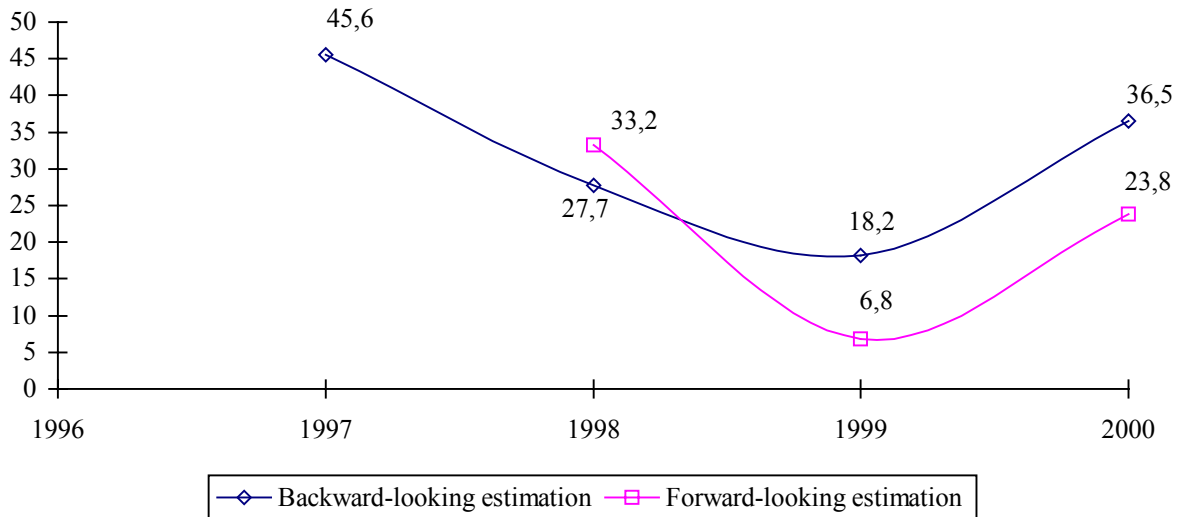

Table 2.3.2
Capacity utilisation, 1997-2001, %

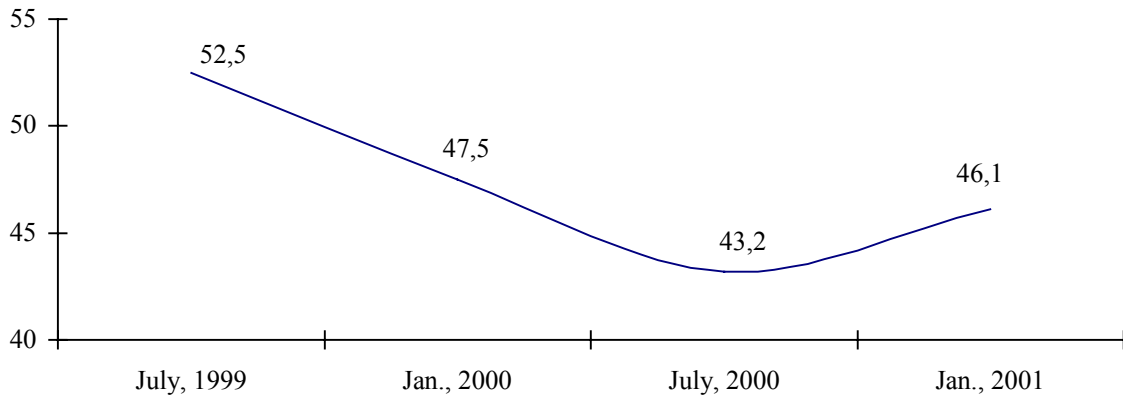
Year, survey	Capacity utilisation			Total	N
	Improve/will improve	No change	Deteriorate/will deteriorate		
In 1997 compared to 1996 (TOP98/1)	53.1	39.4	7.5	100.0	289
In 1998 compared to 1997 (TOP98/2)	42.7	47.8	9.5	100.0	295
In 1998 compared to 1997 (TOP98/3)	43.0	41.7	15.3	100.0	300
In 1999 compared to 1998 (TOP99/1)	29.5	47.8	22.7	100.0	295
In 1999 compared to 1998 (TOP00/1)	38.1	42.0	19.9	100.0	307
In 2000 compared to 1999 (TOP00/2)	37.7	48.3	13.9	100.0	302
In 2000 compared to 1999 (TOP01/1)	46.2	43.7	9.7	100.0	318

Figure 2.3.3
Dynamics of capacity utilisation, 1997-2000-ben, %

Remarks: The figure shows the balance statistics indicating the difference between the share of 'improving' and share of 'deteriorating' answers.

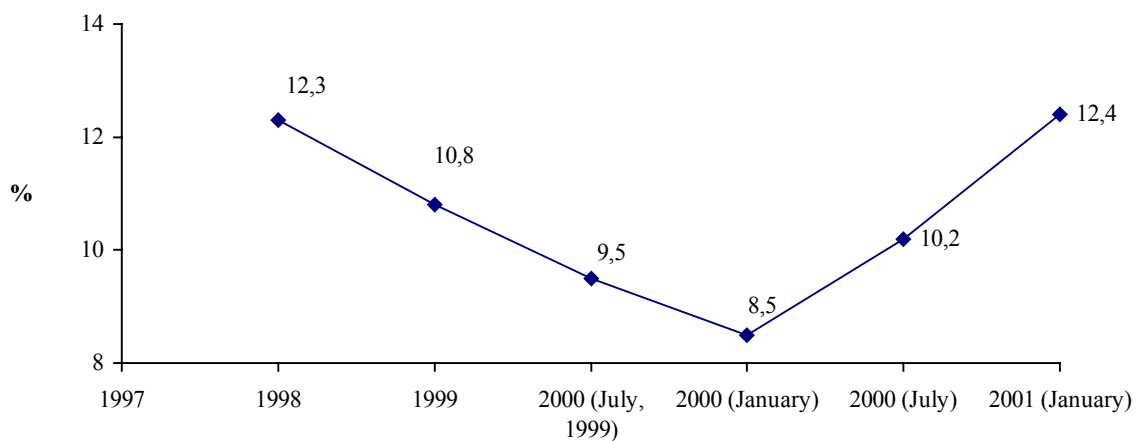
*Figure 2.3.4
Proportion of firms expected reserve capacity in the next 6 months, 1999-2001, %*

*Table 2.3.6
Expected role of Hungarian suppliers, 1998-2001, %*

Surveys	Years	Role of Hungarian suppliers			Total	N
		will increase	No change	will decrease		
TOP98/2	1998	16.4	79.5	4.1	100.0	293
TOP98/3	1999	16.5	77.8	5.7	100.0	297
TOP99/1	2000	15.8	77.9	6.3	100.0	272
TOP00/1	2000	14.4	79.7	5.9	100.0	306
TOP00/2	2000	16.4	77.4	6.2	100.0	305
TOP01/1	2001	18.7	75.0	6.3	100.0	316

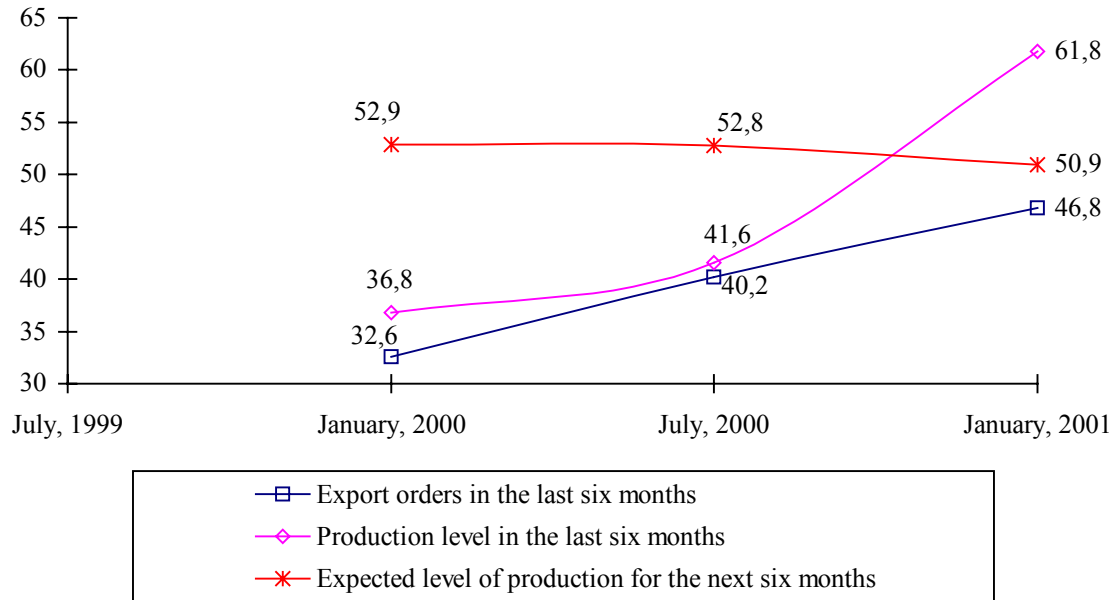
*Figure 2.3.4
Expected role of Hungarian suppliers, 1998-2000, %*

Remarks: The figure shows the balance statistics indicating the difference between the share of 'increase' and share of 'decrease' answers

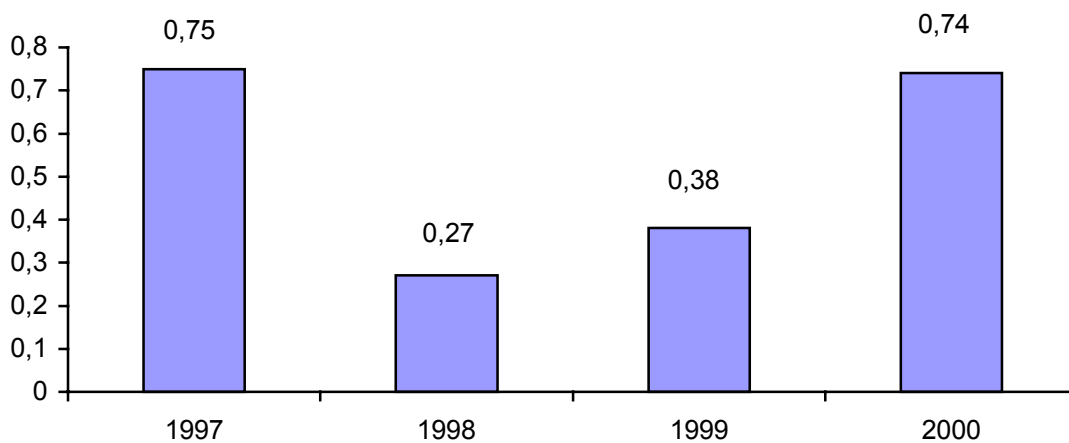
2.4. Total sales, export and import / Forgalom, export és import

Figure 2.4.1
Changes in production level and export order, 2000-2001, %

Remarks: The figure shows the balance statistics indicating the difference between the share of 'increase / will increase' and share of 'decrease / will decrease' answers.

Figure 2.4.2
Dynamics of coefficient of variation of net turnover growth, 1997-2000

Remarks: based on estimation at the end of the given year, or at january of the following year, and unweighted data.

Table 2.4.1
Average and coefficient of variation of estimated net turnover growth, 1997-2000
(previous year=100)

Year	Average	Standard deviation	Coefficient of variation	Median	N
1997	131.83	98.94	0.75	115.16	282
1998	121.32	33.13	0.27	114.83	296
1999	112.67	43.20	0.38	113.69	305
2000	127.29	94.71	0.74	115.16	303

Remarks: based on estimation at the end of the given year, or at january of the following year.

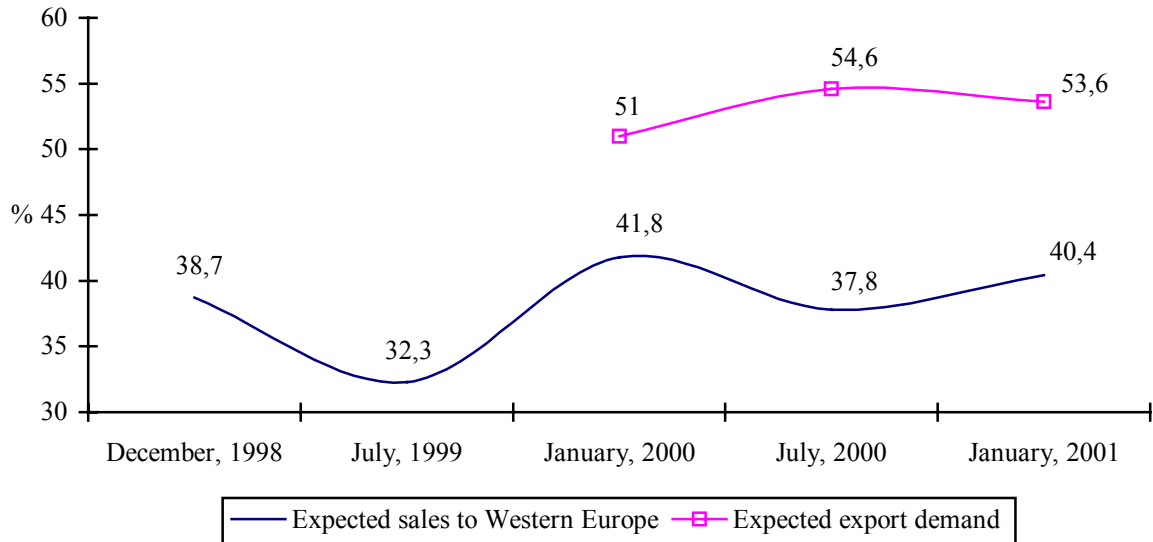
Table 2.4.2
Indicators of export turnover, %

	Increased / will increase	Did not change / would not change	Decreased / will decrease	Total	N
Export turnover in 1999 compared to 1998	57,8	16,2	26,1	100,0	303
Expected export turnover in 2000 compared to 1999	64,8	21,8	12,1	100,0	307
Expected export turnover in 2001 compared to 2000	71,2	20,8	8,0	100,0	312
Export orders in 2 nd half of 1999 compared to the same period of previous year	54,2	24,2	21,6	100,0	310
Export orders in 1 st half of 2000 compared to the same period of previous year	57,2	25,8	17,0	100,0	306
Export orders in 2 nd half of 2000 compared to the same period of previous year	63,1	20,5	16,3	100,0	312
Expected export demand in 1 st half of 2000 compared to the same period of previous year	57,4	36,2	6,4	100,0	312
Expected export demand in 2 nd half of 2000 compared to the same period of previous year	59,3	36,0	4,7	100,0	300
Expected export demand in 1 st half of 2001 compared to the same period of previous year	59,4	34,8	5,8	100,0	313

Table 2.4.3
The expected change in the perception of prospects of sales to Western Europe, %

	The expected change in the prospects of sales to Western Europe			Total	N	Balance statistics
	Improve	No change	Deteriorate			
1999 TOP98/3	44,5	49,7	5,8	100,0	301	38,7
2000 TOP99/1	43,5	45,2	11,3	100,0	290	32,2
2000 TOP00/1	47,7	46,4	5,9	100,0	311	41,8
2000 TOP00/2	43,9	50,0	6,1	100,0	294	37,8
2001 TOP01/1	47,9	44,6	7,5	100,0	307	40,4

Figure 2.4.3
The expected change in export demand and in the perception of prospects of sales to Western Europe, %

Questions:

"How is your opinion, would change the prospects sales to Western Europe of your firm in x?" (will improve significantly/will improve little/ will not change / will deteriorate little / will deteriorate significantly)

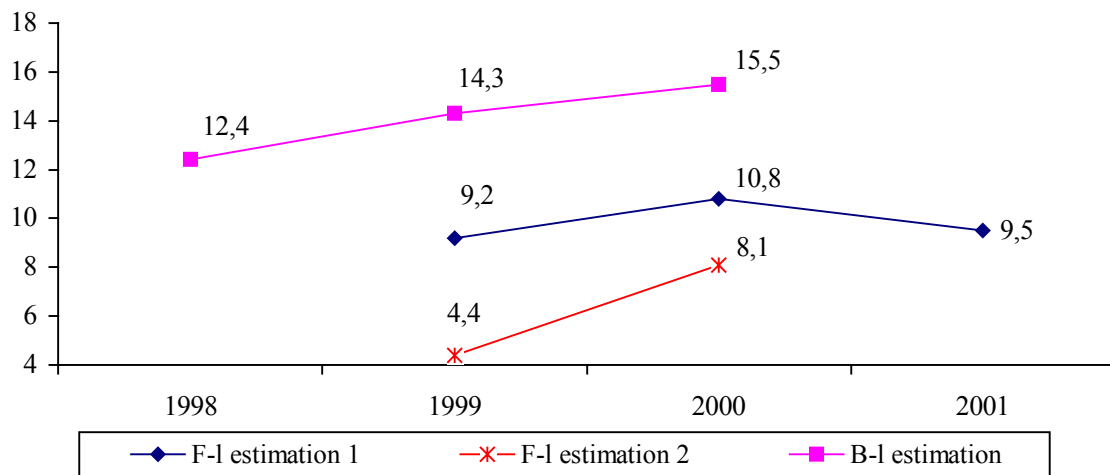
"By your opinion the export demand for your products will (increase/ not change / decrease) in the 1st half of 2001 compare to the same period of previous year?"

Remarks: The figure shows the balance statistics indicating the difference between the share of 'improving (good)' and the share of 'deteriorating (bad)' answers

Table 2.4.3
Change of import content in current production and its expected volume, 1998-2001, %

Years	Surveys	Increased / will increase	Did not change / will not change	Decreased / will decrease	Total (N)
1998	TOP98/3	21.3	69.8	8.9	100.0
1999	TOP98/3	18.9	71.4	9.7	100.0
	TOP99/1	19.8	69.2	11.1	100.0
	TOP00/1	24.0	66.3	9.7	100.0
2000	TOP99/1	16.7	71.6	12.0	100.0
	TOP00/1	18.8	73.2	8.0	100.0
	TOP00/2	16.7	74.7	8.6	100.0
	TOP01/2	21.6	72.3	6.1	100.0
2001	TOP01/1	18.1	70.5	8.6	100.0

Figure 2.4.5
Estimation of the change in proportion of import content in current production, 1998-2001, %

Remarks: The figure shows the balance statistics indicating the difference between the share of 'increased/will increased' and share of 'decreased/will decrease' answers.

Forward-looking estimation 1 = at the beginning of given year or at the end of previous year

Forward-looking estimation 2 = summer of given year

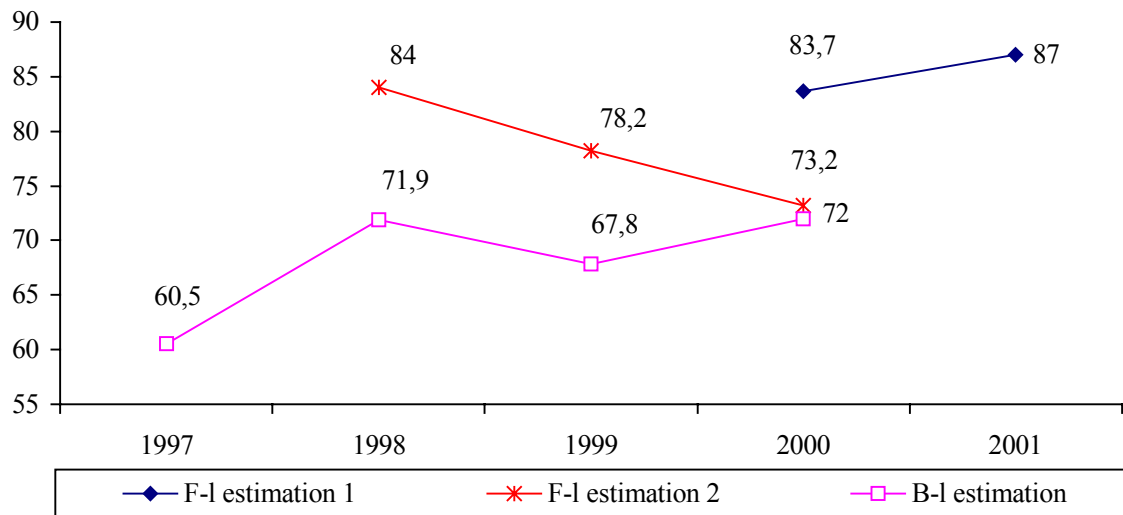
Backward-looking estimation = at the end of the given year or at the beginning of the following year

2.5. Performance, profitability, financial discipline / Eredményesség és pénzügyi fegyelem

Table 2.5.1
Share of firm by operating balance 1997-2001, %

Year	Survey	Operating balance			Total	N
		Surplus	Zero	Deficit		
1997	TOP98/2	78.9	2.7	18.4	100.0	299
	TOP98/3	79.1	3.7	17.3	100.0	301
	TOP99/1	79.0	3.1	17.9	100.0	290
1998	TOP98/2	88.1	7.8	4.1	100.0	294
	TOP98/3	81.9	8.0	10.0	100.0	299
	TOP99/1	78.8	3.1	18.1	100.0	293
	TOP00/1	78.8	4.2	17.0	100.0	312
1999	TOP00/2	79.2	1.0	19.8	100.0	308
	TOP99/1	85.1	8.0	6.9	100.0	288
	TOP00/1	80.3	7.2	12.5	100.0	304
	TOP00/2	76.1	2.3	21.7	100.0	309
2000	TOP01/1	83.9	3.2	12.9	100.0	317
	TOP00/1	86.6	10.4	2.9	100.0	307
	TOP00/2	80.7	11.8	7.5	100.0	309
2001	TOP01/1	82.2	7.6	10.2	100.0	314
	TOP01/1	89.6	7.8	2.6	100.0	307

Figure 2.5.1
Change of operating balance of firms, 1997-2001, %

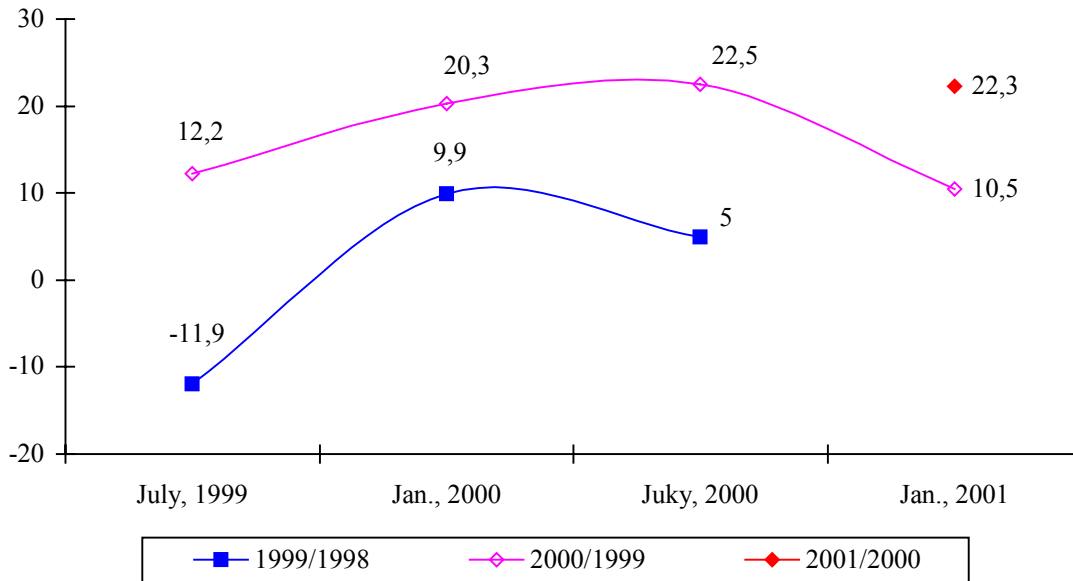
Remarks: The figure shows the balance statistics indicating the difference between the share of 'surplus' and share of 'deficit' answers.

Forward-looking estimation 1 = in January of given year

Forward-looking estimation 2 = in July of given year

Backward-looking estimation = at the end of the given year or in January of the following year (in July in the case of 1997)

Figure 2.5.2
Changes and expected changes in export productivity, %

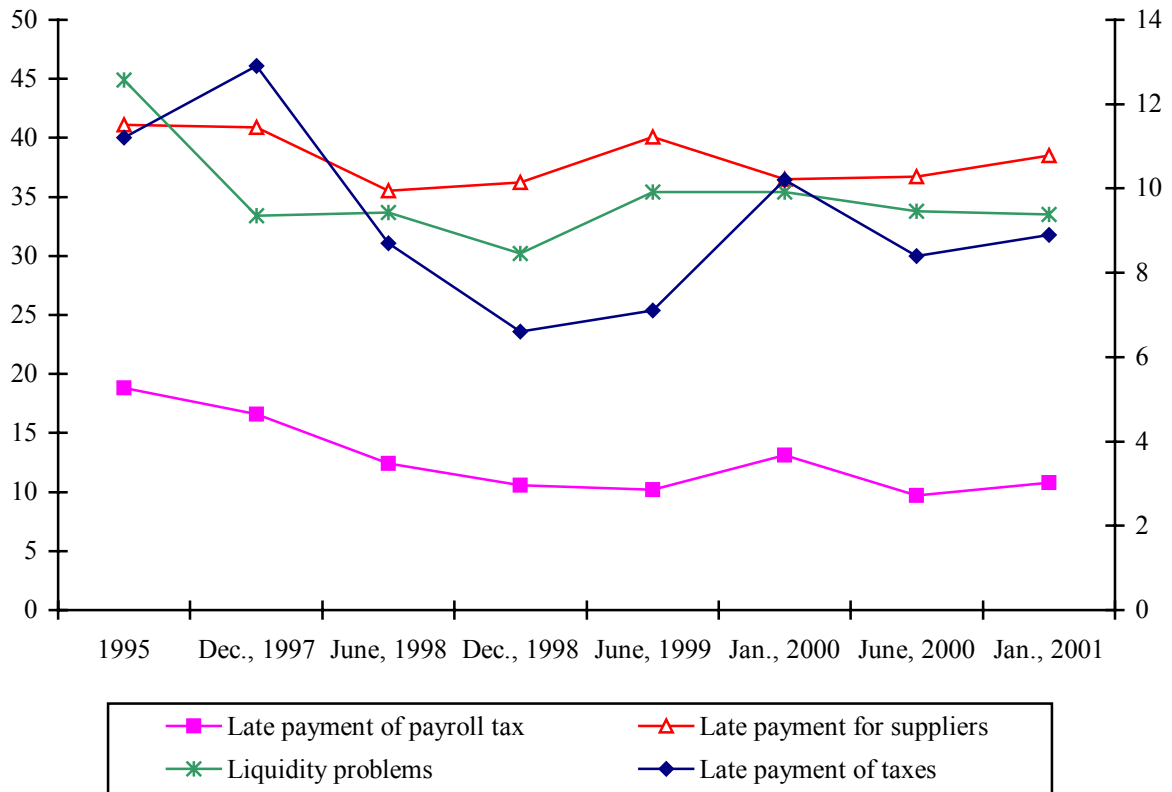

Remarks: The figure shows the balance statistics indicating the difference between the share of 'improved /will improve' and share of 'deteriorated/ will deteriorate' answers.

Table 2.5.2
Financial discipline and liquidity problems at largest exporting manufacturing firms,
1995-2001, %

Surveys	Late payment of payroll tax	Late payment of taxes	Late payment for suppliers	Liquidity problems	Financial discipline	N
1995	18,8	11,2	41,1	44,9	55,8	197
Dec., 1997	16,6	12,9	40,9	33,4	50,5	296
June, 1998	12,4	8,7	35,5	33,7	45,3	299
Dec., 1998	10,6	6,6	36,2	30,2	42,7	301
June, 1999	10,2	7,1	40,1	35,4	47,1	295
Jan., 2000	13,1	10,2	36,5	35,4	45,7	313
June, 2000	9,7	8,4	36,7	33,8	45,8	309
Jan., 2001	10,8	8,9	38,5	33,5	45,9	318

*Figure 2.5.3
Changes in level of financial discipline and incidence of liquidity problems,
1995-2000, %*

Beginning of the Russian crisis

Remarks:

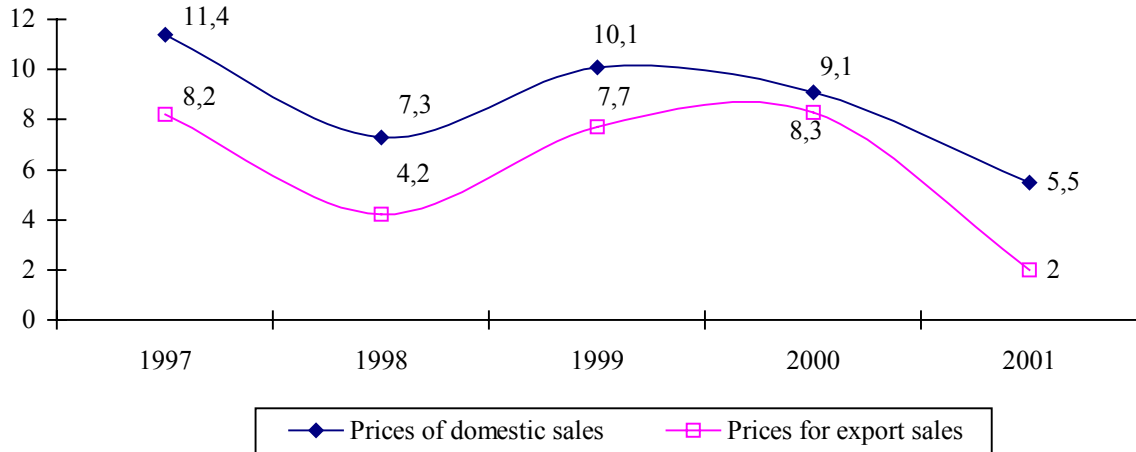
Right scale: late payment of taxes

Left scale: Late payment of payroll tax, suppliers, and liquidity problems.

2.6 Prices, Inflation Expectations /Árak és inflációs várakozások

Figure 2.6.1

Estimated rate of inflation of domestic and export prices at surveyed firms, 1997-2001, (in December compared to the prices in December of the previous year, %)

Remarks: : based on estimations at the end of a year and at the beginning of the next year weighted by the net turnover of firms.
: data from 2000-2001 are exclude MOL.

Table 2.6.1

Estimated rate of inflation of domestic and export prices at TOP 1,500 firms between 1997-2001, (in December compared to the prices in December of the previous year, %)*

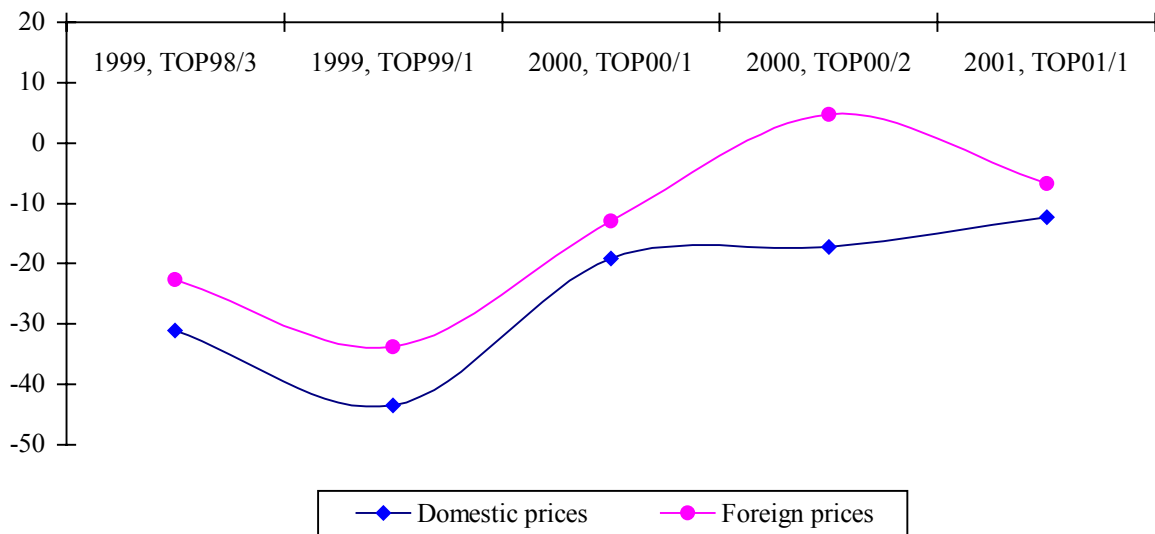
Évek	Felvételek ideje	Belföldi értékesítési árak	Export árak
1997	December, 1997	10.3 - 12.5	7.3 - 9.2
1998	December, 1997	6.0 - 7.3	5.3 - 7.2
1998	Decemebr, 1998	6.2 - 8.4	3.1 - 5.3
1999	July, 1999	4.1 - 5.6	1.5 - 3.1
1999	January, 2000	9.1 - 11.1	6.6 - 9.0
2000	July, 2000	7.1 - 8.9	2.4 - 4.0
2000	January, 2001	8.3 - 9.9	5.5-11.1
2001	January, 2001	4.9 - 6.1	1.4 - 2.6

*: Weighted by the net turnover of firms. Results of January 2001 do not include data of MOL.

Table 2.6.2
The expected rate of inflation of prices in 1999-2001 at the largest exporting firms, %

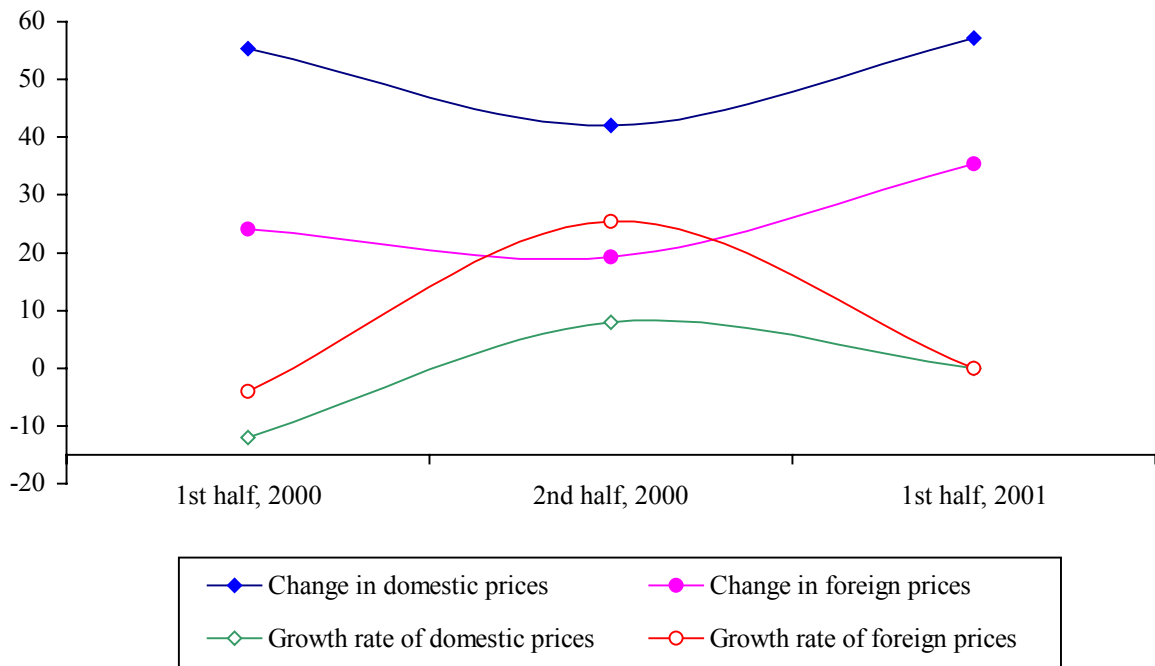
Market segment	Year	Date of survey	The inflation rate of the prices of the firm's products is expected to be...			N
			...lower	...the same	...higher	
Domestic	1999	December, 1998	38.5	54.0	7.5	252
	1999	July, 1999	49.0	45.5	5.5	255
	2000	January, 2000	35.1	48.9	15.9	276
	2000	July, 2000	34.3	48.8	16.9	172
	2001	January, 2001	33.7	44.9	21.4	187
Foreign	1999	December, 1998	30.0	62.5	7.4	283
	1999	July, 1999	38.9	56.4	5.1	273
	2000	January, 2000	25.8	61.4	12.9	295
	2000	July, 2000	27.6	40.0	32.4	105
	2001	January, 2001	30.1	46.6	23.3	146

Figure 2.6.2
Tendency in expectations about the rate of inflation of domestic and export prices for 1999-2001

Remarks: The figure shows the balance statistics indicating the difference between the share of 'higher' and share of 'lower' answers.

*Figure 2.6.3
Estimated rate of inflation and growth of prices of the main product, 2000-2001, %*

Remarks: The figure shows the balance statistics indicating the difference between the share of 'will increase' and 'will decrease' and the share of 'higher' and 'lower' answers.

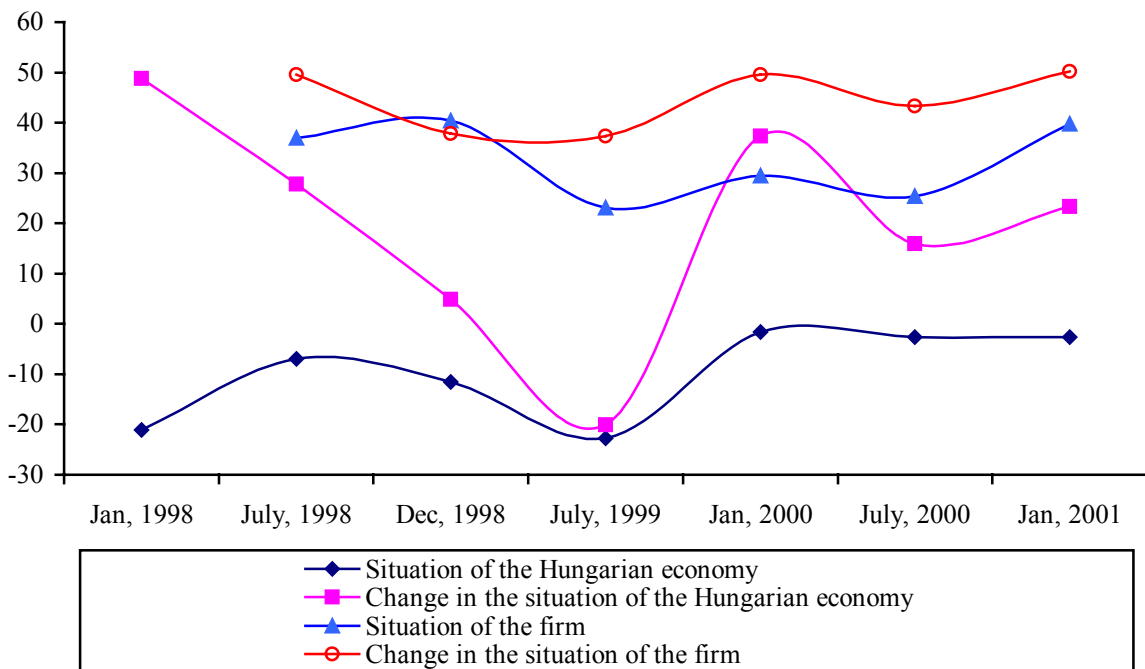
2.7. Perceptions of the situation of the surveyed firms and the Hungarian economy / A magyar gazdaság és a saját cég helyzetére vonatkozó várakozások

Table 2.7.1
Perceptions of the situation of the Hungarian economy and
the surveyed firms in 1998-2001, %

	Present situation of the Hungarian economy			Total	N	Balance statistics
	Good	Medium	Bad			
TOP98/1	5.5	67.9	26.6	100.0	293	- 21.1
TOP98/2	8.6	75.9	15.5	100.0	291	- 6.9
TOP98/3	6.0	76.4	17.6	100.0	301	- 11.6
TOP99/1	4.5	68.3	27.2	100.0	290	- 22.7
TOP00/1	13.8	70.7	15.4	100.0	311	-1.6
TOP00/2	14.1	69.3	16.7	100.0	306	-2.6
TOP01/1	11.7	74.0	14.3	100.0	315	-3.4
	Present situation of the firm					
TOP98/2	41.9	53.0	5.0	100.0	298	36.9
TOP98/3	47.7	45.0	7.3	100.0	302	40.4
TOP99/1	35.6	51.9	12.5	100.0	295	23.1
TOP00/1	39.9	49.5	10.5	100.0	313	29.4
TOP00/2	35.9	53.6	10.5	100.0	306	25.4
TOP01/1	45.1	49.5	5.4	100.0	317	39.7

Figure 2.7.1

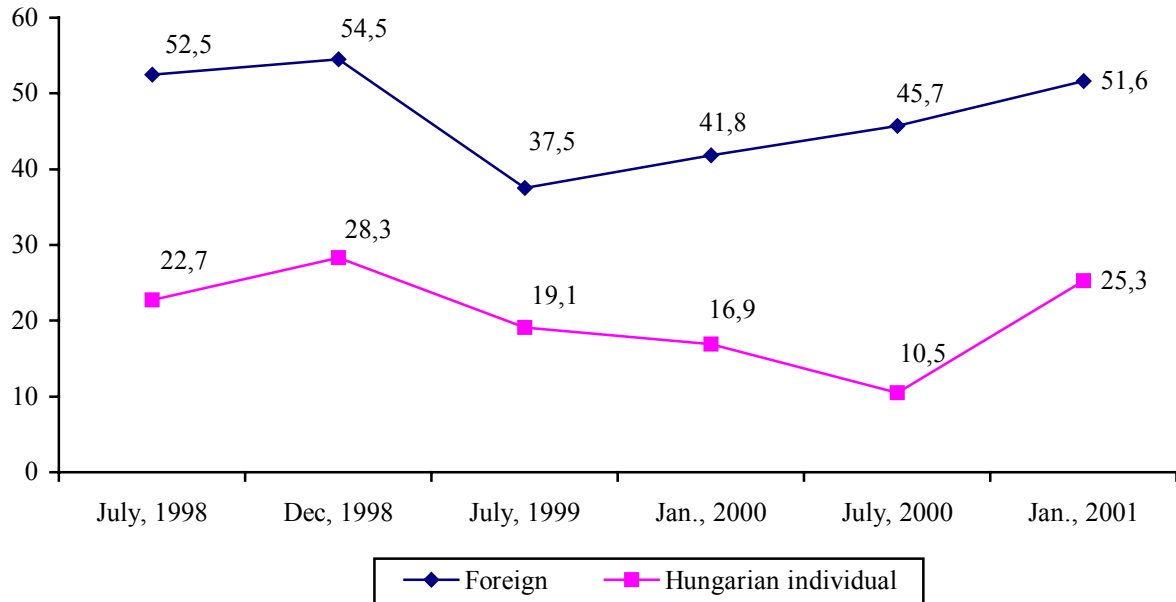
Estimations of the largest manufacturing companies regarding the Hungarian economy and their own situation, %

Remarks: The figure shows the balance statistics indicating the difference between the share of 'good/improving' and the share of 'bad/deteriorating answers.'

Figure 3.7.2

Perceptions about the situation of the firm in two groups of firms by majority owners, %

Remarks: The figure shows the balance statistics indicating the difference between the share of 'good/improving' and the share of 'bad/deteriorating answers.'

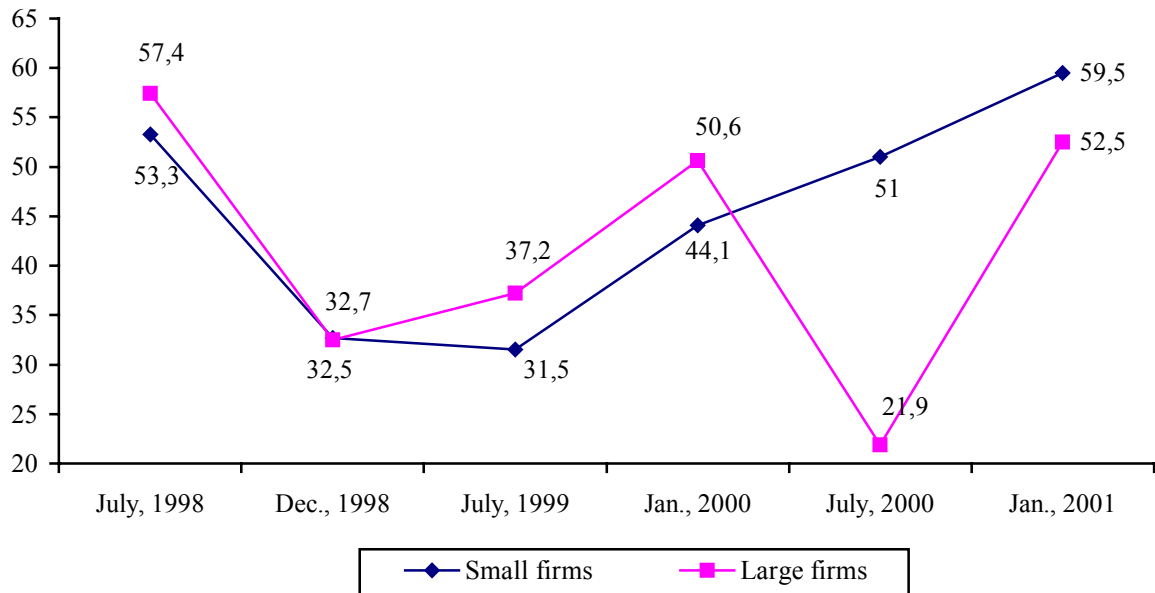
Table 3.7.3

The expected changes in the situation of the Hungarian economy and the surveyed firms in 1998-2001, %

	The situation of the Hungarian economy in the next six months					Total	N	Balance statistics*
	Will improve significantly	Will improve little	Will not change	Will deteriorate little	Will deteriorate significantly			
TOP98/1	2.7	54.7	34.5	6.4	1.7	100.0	296	49.3
TOP98/2	1.4	40.4	44.3	12.9	1.1	100.0	280	27.8
TOP98/3	0.0	32.7	39.5	24.1	3.7	100.0	294	4.9
TOP99/1	0.3	20.1	39.1	34.6	5.9	100.0	289	-20.1
TOP00/1	2.2	45.8	41.3	8.7	1.9	100.0	312	37.4
TOP00/2	0.3	29.3	56.7	11.7	2.0	100.0	300	15.9
TOP01/1	0.6	38.0	45.4	13.7	2.2	100.0	313	23.4
	The situation of the firm in the next six months					Total	N	Balance statistics*
Will improve significantly	Will improve little	Will not change	Will deteriorate little	Will deteriorate significantly				
TOP98/2	6.0	47.2	43.1	3.3	0.3	100.0	299	49.6
TOP98/3	6.4	41.6	41.9	9.4	0.7	100.0	298	37.9
TOP99/1	2.7	46.6	38.7	10.6	1.4	100.0	292	37.3
TOP00/1	4.2	51.1	38.9	5.5	0.3	100.0	311	49.5
TOP00/2	4.0	46.9	41.6	7.3	0.3	100.0	303	43.3
TOP01/1	4.4	52.4	36.5	6.0	0.6	100.0	315	50.2

*: the difference of the sum of the share of the answers 'will improve significantly' and 'will improve little' and the sum of the share of the answers 'will deteriorate little' and 'will deteriorate significantly'

Figure 3.7.3
Perceptions about the situation of their own among small and large firms, %

Remarks: The figure shows the balance statistics indicating the difference between the share of '(significantly) improving' and the share of '(significantly) deteriorating answers'

Small firm = less than 51 employees

Large firm = more than 300 employees

Supplement / Melléklet

S1 Certain characteristics of data collection / Az adatfelvétel egyes jellemzői

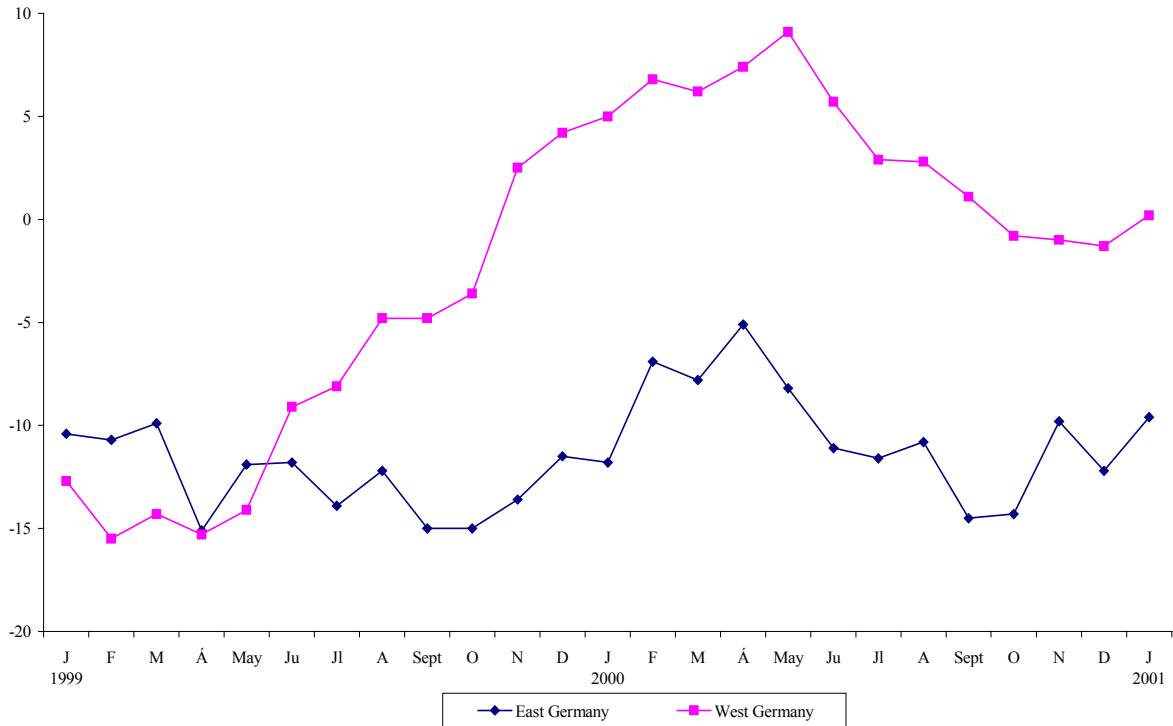
A felvétel során 318 céget kérdeztek meg a TÁRKI kérdezői 2000. január 10-31-e között. A kérdőíveket leggyakrabban az ügyvezető igazgató, a főkönyvelő, vagy a gazdasági igazgató válaszolta meg (lásd az S1.1. táblázatot).

*Table S1.1
Distribution of firms by the position of respondent*

A válaszoló beosztása a cégnél	%
Director of Controlling	4.4
President – Chief Executive Officer	2.5
Chief Financial Officer	34.7
Deputy Director	21.4
Sales Executive Officer	6.6
Manager owner	0.3
Chief Executive Officer	0.6
Deputy Chief Executive Officer	1.6
Chief Accountant	17.9
Other executive officer	10.4
Total	100.0
	(N=318)

S3 International data / Nemzetközi adatok

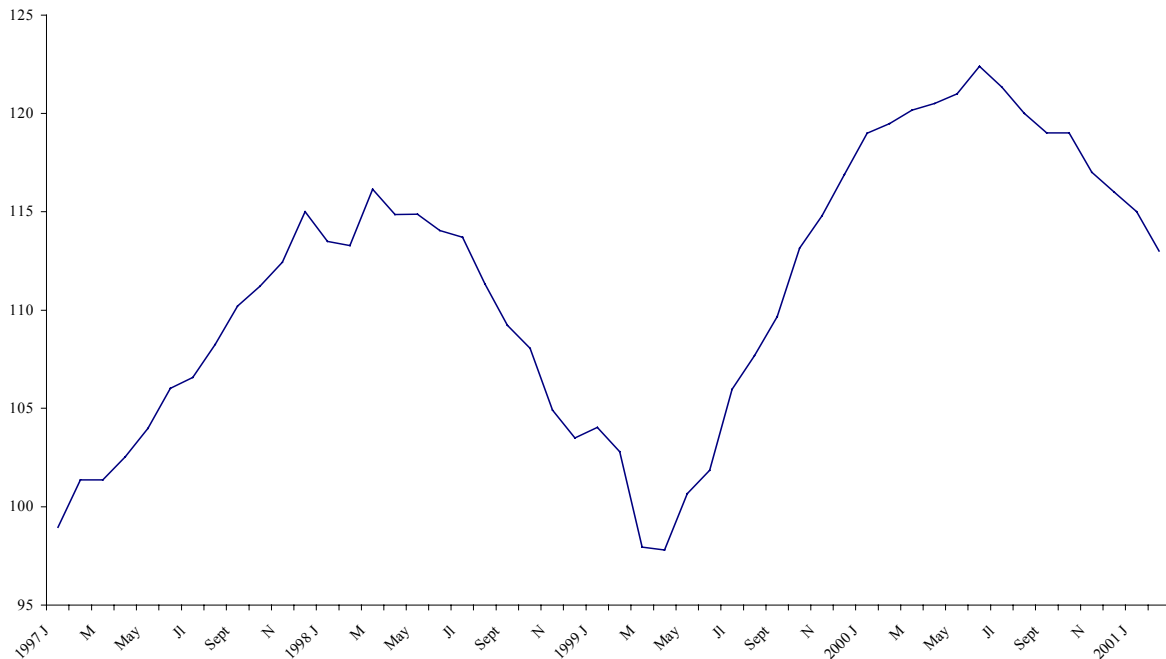
Figure S3.1
 Perception of business climate in Germany, 1999-2001
 (IFO Business Climate Index), %

Remarks: the figure shows the seasonally adjusted values of balance statistics of synthetic indicator (present and expected situation of the firm).

Source: <http://www.ifo.de>

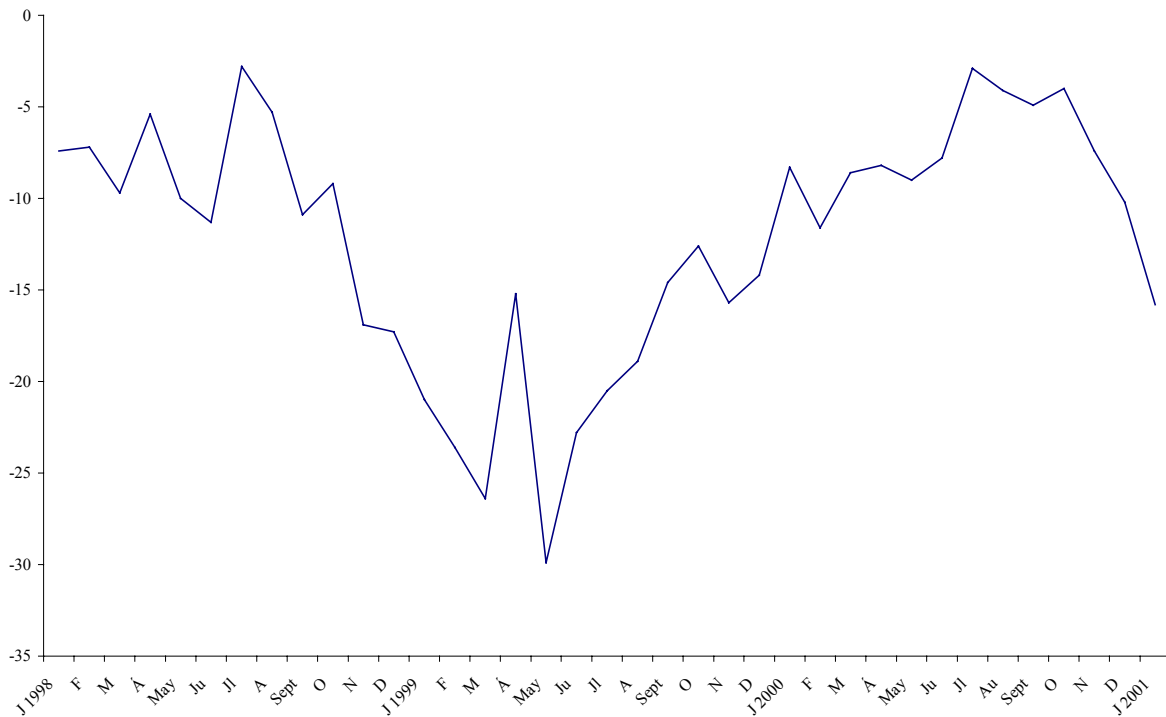
Figure S3.2
Perception of current business situation of firms in France, 1997-2001
(1977 January = 100)

Remarks: the figure shows the, seasonally and for working days adjusted values of balance statistics of synthetic indicator (made of several indicators), the business confidence index. (Indicateur synthétique du climat des affaires), taking balance statistics for Jan., 1977 equal to 100. Data come from the INSEE firm monthly survey

Source: www.insee.fr

Figure S3.3
Perception of current business situation of firms in Poland, 1998-2001
(Business situation of the firm, GUS), %

Remarks: The figure shows the seasonally not adjusted values of balance statistics indicating the difference between the share of 'good/improving' and the share of 'bad/deteriorating answers.